

Inatsisartuni ilaasortaq Andreas René Uldum, Demokraatit
MAANI

**Kalallit Nunaani aatsitassanut aningaasaateqarfik pillugu Inatsisartut inatsisaannut
allannguutissatut siunnersuut pillugu Naalakkersuisunut § 37 malillugu apeqqummut nr. 2012-
087-mut akissut**

12. april 2012
Sagsnr. 2012-060499
Dok. Nr.

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Inatsisartut suleriaasianni § 37 naapertorlugu Naalakkersuisunut makkuninga apeqqu-
teqarputit.

Tunngavilersuut:

Assortorneqarsinnaangitsumik piviusuuvoq aningaasaatitta killeqartuarnerat. Taamaat-
tumik pingaarnersiuiuartariaqarpugut. Qanorluunniit iluanaarnartigisunik nassaartiginga-
luarutta, aningaasartorfissanik nassaartortuartaavugut, isertitat nutaat amerlaqaan-
nik. Maannakkut aatsitassarsiornermi isertitat amerliartorfianni taamatut aningaasarsior-
nikkut pissusilersornerup nassatareriaannaava aningaasarsiornerup "hollandimiutut
nappaateqalernera". "Hollandimiut nappaataat" tassaavoq nunami inuiaqatigiit aningaa-
sanik aatsitassarsiornikut iserittanik atuivallaalernerat pissutaalluni.

Taamatut ajornartorsiortoqaleratarsinnaanera pinaveersaartinniarlugu aamma nassue-
rutigalugu politikikkikut aningaasarsiornermi killilimmik akisussaassuseqartarnerput,
2008-mi Inatsisartuusut aalajangerpaat aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiliortoqas-
sasooq norskit uuliasiornermi aningaasaateqarnerat issuarlugu.

Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik ukiut arfineq-pingasut matuma siorna aallartin-
neqarpoq, taamani Namminersornermut, Aatsitassanut aamma Inatsisunik Atortitsiner-
mut Naalakkersuisuusoq ulloq 27. august 2004 Sermersiami pingaarnertut allaaserisami
allammat qulequtserlugu "Kalaallit Nunaanni uuliasiornermi aningaasaateqarfik" tassani
siumut isigaluni uuliasiornermut aningaasaateqarfeqalernissamut takorluukkani saq-
qummiussorpai. Taamani Naalakkersuisunut ilaasortaasooq ima ersaritsigisumik oqar-
poq, aningaasaateqarfik pilersinneqartariaqartoq kikkut tamarmik uuliamik pututinneqar-
lutik iluamik eqqarsarsinnaajunnaartinnagit. Tassa 2004-mili ersarissumik politikikkikut
takuneqarpoq uuliasiornermi aningaasarpasuit isaalerpata pisariaqartoq sipaarnissaq
kinguaariit tulluuttut siunissami atungarissaarnissaat qulakkeerumallugu aamma aning-
gaasap nalikilliarternera pinngitsoortinniarlugu aamma aningaasartuutit qaffatsaaliorniar-
lugit (naalagaaffiup tapiissutaanik nalikillititsisumik).

Eqqarsaatit taamaattut aamma eqqarsaataapput 2008-mi aatsitassarsiornermi aningaa-
saateqarfik pillugit inatsit akuersissutigineqarmat (UKA2008/6). Inatsit akuersissutigine-
qarpoq Inatsisartuni ilaasortanit tamanit, taamani allannguutissat pitsaasut akuerineqar-
nerannut atatillugu aningaasaateqarfiup ilusissaa annertusarneqarpoq qulakkeerneqar-

lunilu, politikerit aningaasanik tulleriarinissaminnut sapiissuseqannginnerat pissutigalugu aamma aalajangerneqarpoq aningaasaateqarfik ukiumoortumik aningaasanut inatsisini amingartoorutitut matussusiisartussatut atorineqassanngitsaq.

Inatsisip 50-ani allaqqavoq:

"Inatsisartut inatsisaat atuutilissaaq 1. januar, ukiumi tulluuttumi Inatsisartut landskarsip naatsorsuutaannik siullermeerluni akuerinninnerannit, tassani ersersinneqassalluni ukiumi naatsorsuuseriffiusumi Namminersornerusut aatsitassanit isertitaat ikinnerpaamik 5 millioner koruuniusimasut".

Eqqissisimanngissutigisannik takulerpara, Naalakkersuisut aatsitassarsiornermut aningaasaateqarfik pillugit inatsimmi aalajangersakkap taakkuma allanngortinnissaanut siunnersuuteqalersaartut (UKA2012/52) – inatsisissatut siunnersuutiginiarneqartoq akissusaassuseqartumik aningaasarsiortoqarnissaanut isummamut, Inatsisartut ukiorpaalussuunngortuni tapersorsorsimasaanut akerliuvoq, aningaasatigut killissarititaasoq 5 mio. koruuniniik 75 mio. koruuninut qaffanniarneqaleramat.

Eqqissisimanerulingilanga, Sermitsiaq nr. 10 ulloq 9. marts 2012-mi saqqummersumi atuarakku paatsiveqanngitsumik inatsisissatut siunnersuutip saqqummiunneqarnera aamma tamatumunnga tunuliaqutaasut.

Apequt 1:

FM2012/52 –mut atatillugu saqqummiussinermi oqaatigineqarpoq, siunnersuutip siunertarigaa Namminersorlutik Oqartussat naalagaaffiup tapiissutaasa ingiaqatigiittumik ikilisikkiartuaarnissaanut aningaasat killissarititaasut qulakkeerneqassasut. Matumani eqqarsaatigineqarpoq Namminersorneq pillugu Inatsimmi § 8, taanna aalajangersagaq naapertorlugu naalagaaffiup tapiissutai ikilissineqassapput, namminersorlutik oqartussat aatsitassarsiornermi isertitaasa ukiut arlaanni 75 mio. koruunit sinnissagaluarpatigut. Kisisit taanna akit akissarsiallu qaffakkiaartorerat malillugu naleqqussarneqartassaaq ukiumi pineqartumi, aningaasanut inatsimmi (dansk) namminersorneq pillugu inatsimmi § 8 imm. 2 naapertorlugu.

Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiup allanngortinnissaa pillugu inatsisissatut siunnersuummi saqqummiunneqartumi naleqqussaasarnissamut atatillugu siunertarineqarpoq ingiaqatigiittumik ikilissikkiartuaartitsinissaaq, inatsisissatut siunnersuutip normu 2-ani siunnersuutigineqarmat 75 mio. koruuninik killeqartitsinerup naleqqussarnissaa *"ukiumi pineqartumi aningaasanut inatsisissami naliginnaasumik akit akitsuutillu qaffakkiaartorerannut tulluuttunngorlugu"*. Naleqqussaaneq tamanna pissaaq 1. januar 2010 aallarnerfigalugu; tassa imaappoq atortussanngortillugu kingumoorumik ukiunik marlunnik.

Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfik pillugu inatsit kalaallit inatsiserimmassuk, tassungalu atatillugu oqartoqarmat "anigaasanut inatsit" soorunami naatsorsuutingaarput kalaallit nunaanni aningaasanut inatsit pineqartoq. Kalaallit nunaata aningaasanut inatsisaani aningaasaliissutit naleqqussarneqarneq ajorput dansk) aningaasanut inatsisaanni procentit taaneqartut malillugit. Naligiissaanissamik siunertaq taamaasilluni taamaallaat ukiumi ataatsimi atuuttussaasooq – tassa inatsisissatut siunnersuummi siunertarineqartut akerlerluinnaanik.

Naalackersuisunut uppersaqquneqarpoq aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik pillugu inatsisissatut siunnersuummi qulaani taaneqartumi tunngaviusimasoq paatsuineq imaluunniit imaqartoq piniarani kukkunernik. Tassunga atatillugu ilisimatitsissutigeqqussavarput, inatsisissatut siunnersuummut atatillugu Aningaasaqarnermut Pisortaqarfik tusarniaanermut atatillugu akissuteqarnermini tamanna paatsuiner-tut/kukkunertut tikkuarsimaneraa.

Akissut:

Kukkusoqanngilaq. Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini erseqqissumik takuneqarsinnaavoq Kalaallit Nunaanni Namminersorneq pillugu inatsimmi § 8, imm. 2-imut naapertuuttumik inatsisitigut maleruagassaqaartitsisoqassasoq, tassa imaappoq inatsisitigut maleruagassaqaartitsineq "*ukiumi pineqartumi aningaasanut inatsimmi akinut aningaasarsianullu naleqqersuutini nalinginnaasuni qaffaanermut naapertuuttumik.*" pissa-soq inatsisissatut siunnersuummi allassimatillugu, danskit aningaasaqarnermut inatsisaannut innersuussisoqartarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini allassimavoq Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik oqaaseqaatissaqarsimanngitsaq.

Apequt 2:

Inatsimmut allannguutissamat siunnersuutip kinguneranik Namminersorlutik Oqartussat aatsitassarsiornermi isertitaat Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfirmut nakkaqqaartassapput, Namminersorlutik Oqartussat aatsitassarsiornermi ukiumi ingerlasumi ataasimi isertitaat 75 mio. koruuninik amerlanerusimangaangata, taakkulu aningaasat, namminersorneq pillugu inatsit naapertorlugu amerlaqataannik naalagaaffiup tapiissutai ilanngarneqartassapput.

Saqqummiussinermi takuneqarsinnaavoq, taamatut ingiaqatigiittumik ikilisikkiartuaartisinissaq inatsisissatut siunnersuutip siunertarigaa, kisianni takuneqarsinnaanngilaq taamatut ingiaqatigiitsinermi iluaqutissatut Naalackersuisut suut takusinnaaneraat.

Inatsisissamat oqaaseqaatit inatsisissap pingaarnersaanut nassuiaatitaani suna pineqarnersoq takuneqakannerneqarsinnaavoq:

"Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfik pillugu Inatsisartut inatsisissata allanngortinneqarnissaanut siunnersuuteqarnikkut, Namminersorlunilu oqartussaaneq pillugu inatsimmi Naalagaaffiup tapiissutaasa ikilisikkiartuaarneqarnissaanut aalajangersakkat pillugit inatsisip imaa kiisalu piffissamat, Kalaallit Nunaata Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfiata pilersinneqarnissaanut pisariaqaartitsilerfiusumut naapertuutilernissaat anguneqassaaq."

Allatut oqaatigalugu ingiaqatigiitsinerup qulakkiissavaa, Aatsitassanut Aningaasaateqarfik pilersinneqassanngitsaq, aatsaalli tamanna pissasoq aatsitassarsiornermi isertitat ima amerlatigilerpata allaat naalagaaffiup tapiissutai ilanngarneqarsinnaalerlutik taamaasillunilu "Kalaallit Nunaanni Aatsitassanut Aningaasaateqarfiup pilersinnissaa pisariaqalissaaq".

Kalaallit Nunaanni Aatsitassanut Aningaasaateqarfiliortoqarnissaanut inatsimmik akuerseqataasimasunut tunngavilersuutigineqartoq tupaallannarsimassaaq eqqarsaatigilluangaarpasinnanilu.

Eqqarsaataagaluarpormi, Aatsitassanut Aningaasaateqarfik, naalagaaffiup tapiissutai ikilisinneqartalerpata, Namminersorlutik Oqartussanut aningaasanik tunniussisalertussaavoq, Namminersorlutik Oqartussanut naalagaaffimmit tapiissutit ikileriaataasa amerlaqataannik. Tamanna inatsisartut inatsisaata § 7-ata imm. 2-ani ersarissumik allaqqavoq.

Allatut oqaatigalugu Inatsisartut inatsisaata qulakkeertussaavaa ingiaqatigiisitsinissaq piffissami naalagaaffiup tapiissutaasa ilanngarterneqalerfianni kiisalu piffissami Namminersorlutik Oqartussat aningaasanik Aatsitassarsiornermut Aningaasaateqarfimmit tigusisalernerisa nalaani. Aningaasaateqarfimmut akiliutit paarlattuanik aallartinneqassapput, aatsitassarsiornermi isertitat aningaasaateqarfiup ingerlanneqarnerani aningaasartuutininik matusisinnaalerpat.

Aatsitassarsiornermut Aningaasaateqarfiup isumagaa, aatsitassarsiornermi isertitanik milluaanissaq – pisortat atuivallaalernissaat pinngitsoortinniarlugu, tamanna kinguneqassappat aningaasap nalikillineranik unammillersinnaassutsillu innarlerneqarneranik. Kisianni aningaasap nalikillinissaa unammillersinnaassutsillu innarlerneqarnissaa aatsaat pilernaviangilaq, aatsitassarsiornermi isertitat ukiumut 75 millioner koruunit misaanni amerlassuseqalerpata.

Peqataanik aamma akorngutaanaviangilaq, Aatsitassarsiornermut Aningaasaateqarfiup Namminersorlutik Oqartussanut akiliisalernissaa sioqqullugu aningaasanik katersigaluarpat erniortitsillunilu akilertagassaminut ilaannakoortumik tamakkiisumilluunniit atortagassaminik!

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut qinnuigissavakka, inatsisip atuutilerfissaanut naleqqiullugu (taamaasillunilu aningaasaateqarfiup pilersinneranut) Namminersorlutik Oqartussat qanoq amerlatigisunik aatsitassarsiornikkut isertissinnaasaanut namminersorneq pillugu inatsisip killigititaa eqqarsaatigalugu Naalakkersuisut qinnuigissavakka itisileqqullugu suut iluaqutissat Naalakkersuisut isigineraat, naalagaaffiup tapiissutai ilanngartilinnikkaluarlugit.

Akissut:

Saqqummiussisummi oqaatigineqartut, aningaasaateqarfiup pilersinneqarnerani iluanaarutissat allaffissornermut aningaasartuutinit nungunneqannginniassammata imaluunniit aningaasaatinut tunngaviusut nungunnginniassammata, aningaasaatinut tunngaviusussat qularnaarniarlugit aningaasartanut killissaliussat qaffanneqarnissaat Naalakkersuisut kissaatigisimavaat. Aningaasartat 75 mio. koruuninut qaffanneqarneranni, ukiut tulliini aningaasaateqarfimmut akiliisoqanngikkaluarpalluunniit aningaasaateqarfimmiittut amerliartorsinnaanissaannut aningaasaatinut tunngaviusut annertuujutinnissaat qularnaarneqassaaq. Tassunga atatillugu eqqumaffigineqassaaq maannakkut atuutsitsilernissamut aalajangersakkat malillugit, ukiumi ataatsimi aatsitassarsiornermit isertitat 5 mio. koruuninut amerlanerusimappata, taakkua ukiorpassuarni tulliuttuni 0 koruuninngorlutik annikillingaluarpataluunniit, aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik pilersinneqartussaammat.

Aamma apeqqummut 4-imut akissuteqaat takuuk.

Apeqqu 3:

FM2012/52-mik saqqummiussinnermut atatillugu oqaatigineqarpoq *"Kalaallit Nunaata Aatsitassarsiornermut Aningaasaateqarfia pillugu Inatsiartut inatsisaat 2008-mi akuerineqarmat Kalalalit Nunaata Namminersorlutik Oqartussat pillugit inatsit sulii akuerineqarsimangilaq, aatsitassanillu isertitat taakkulu nassuiaataanni aningaasat namminersorlutik oqartussat inatsisaannit malitsigisatut killissarittaasut sulii taamani ilisimaneqarsimanatik"*.

Aatsitassarsiornermut Aningaasaateqarfik pillugu Inatsiartut inatsisaat akuerineqarpoq ulloq 26. november 2008, ulloq kalaallit nunaata namminersulernissaa taasisutigineqarmat aqaguani. Kalaallit Nunaata namminersulernissaa pillugu inatsit akuersisutigineqarpoq ulloq 19. maj 2009. Taamaasilluni pisortatigoortumik saqqummiusami oqaatigineqartut eqqorput.

Kalaallit Nunaata namminersulernissaa pillugu inatsit inatsisissatu siunnersuummik tunngaveqarpoq, taanna suliarineqarpoq Namminersorneq pillugu Ataatsimiititaliarsuarmit kalaallinik danskinillu inuttaqartumit ataatsimiititaliarsuup isumaliutissiissutaanut ilanngullugu. Inatsisissatut siunnersuummi tassani aatsitassarsiornikkut isertitassat aningaasartaat killiilerneqarpoq 75 mio. koruuninut, inatsisissatut siunnersuutip § 8-ani imm. 1 naapertorlugu:

" § 8. Aatsitassiorneq aqqutigalugu Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat isertitaqarpata, takuuk § 7, Naalagaaffiup Namminersorlutik oqartussanut tapiissutai ikilisinneqassapput, ukiumi pineqartumi isertitat 75 mio. koruunit qaavatigut isertinneqartut affaasa amerlaqataannik"

Kalaallit danskillu Ataatsimiititaliarsuata isumaliutissiissutaa, Kalaallit Nunaata Namminersulernissaa pillugu inatsisissatut siunnersuut ilanngullugu, atsiorneqarpoq ulloq 17. apiril 2008. Isumaliutissiissut taamani namminersornerullutik oqartussanut tunniunneqarpoq Katuami pingaartorsiualaarnermi ulloq 6. maj 2008 nal. 10.00.

Namminersorneq pillugu ataatsimiititaliarsuup inuttalersorneqarsimanera eqqarsaatigalugu qularnarpoq eqqarsaatigissallugu arlaata qularutigisimassagaa, Kalaallit Nunaata Namminersulernissaa pillugu inatsit Folketingimi amerlanerussuteqartunit akuerineqarumaartoq.

Aamma taamani aningaasaqarnermut ataatsimiititaliaasup UKA08-mi aatsitassarsiornermut aningaasaateqarfik pillugu isumaliutissiissutaani erserpoq:

" Siunnersuut manna saqqummiunneqaqqaarpoq UKA2007-mi suliarisassanngorlugu. Isumaqartoqarmat siunnersuutip suliarinissaanut Namminersorneq pillugu Ataatsimiititaliarsuup suliaata naammassinissaa utaqqeqaarneqartariaqartoq, siunnersuutip siullermeernissaa kinguarinneqarpoq UKA08-mut". (UKA 2008/6).

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut qinnuigissavakka uppersaqqullugu, Kalaallit Nunaanni Aatsitassarsiornermut Aningaasaateqarfik pillugu Inatsiartut Inatsi-

saat akuerineqarmat taamani Naalakkersuisuusut qularisimangilluinnaraat, namminersorneq pillugu inatsimmi aatsitassarsiornermi isertitassatut killiliunneqartoq 75 mio. koruuninut aalajangiunneqarumaartoq, 5 mio. koruuninuunngitsoq, kisitsit taanna isertitassatut killiliunneqarpoq Kalaallit Nunaanni Aatsitassarsiornermut Aningaasaateqarfik pillugu Inatsisartut Inatsisissaata atuutilernissaanut.

Aamma qinnutigissuara – tamanna tunngavigalugu – Naalakkersuisut uppersarsassa-gaat, saqqummiussinermi oqaatigineqartutut qulaani issuarneqartoq tunngavissaaruttoq ajornerpaassappallu Inatsisartut inuiaqatigiillu isumaqalersinneqarsinnaasut, Kalaallit Nunaanni Aatsitassarsiornermut Aningaasaateqarfik pillugu Inatsisartut Inatsisissaata ilusilersorneqarnera amingartunik tunngaveqarluni sananeqarsimasoq.

Akissut:

Taamanikkut Naalakkersuisuusut Namminersorneq pillugu inatsimmi aningaasartanut killissaliussaq 75 mio. koruuniussasooq aalajangersimasumik qularisimangikkaat maannakkut Naalakkersuisuusut oqaaseqarfigisinnaanngilaat.

Saqqummiussisummit issuaaneq iluoorpoq. Namminersorneq pillugu isumaqatiginninniarnermut atatillugu pingaartumik aatsitassarsiornermut suliassaqarfik aammalu isertitat agguataarnissaat isumaqatigiinngissutaasimapput. Kalaallit Nunaanni Namminersorneq pillugu inatsisissamut missingiut aningaasartat 75 mio. koruuniutillugit ilanngullugit sularineqareeraluortoq, isumaqatiginninniarnert suli naammassisimanngimmata aningaasartassanut killissaliussaq 75 mio. koruuniussasooq qulakkeerneqarsimangilaq.

Kalaallit Nunaanni Namminersorneq pillugu inatsisissamut siunnersuutip kiisalu Kalaallit Nunaanni Namminersornermut atatillugu pissutsit assigiinngitsut pillugit inatsisissatut siunnersuutip aamma Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat suliassanik tigusinerannut atatillugu sulisoqarnermi apeqqutit aalajangersimasut pillugit inatsisissap akuerineqarnissaannut suliniuteqarnissaq, Namminersorerullutik Oqartussat danskit naalagaaffiannut kaammattuuteqassasooq pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut Inatsisartut ulloq 28. november 2008 sularaat. Taamaattumik Naalakkersuisut aatsaat aalajangiiffigisassatut siunnersuutip aappassanneerneqareernerani suli Inatsisartut aalajangiinerat naalagaaffimmut nalunaarutigisinnaasimavaat.

Kalaallit Nunaanni Namminersorneq pillugu inatsisissatut siunnersuutip sularineqarnissaa sioqqullugu tamanna Statsministeriamut tusarniaassutigalugu nassiunneqarpoq. Taamaattorli tusarniaanermut akissuteqaatit inatsisissatut siunnersuummi imaluunniit tassunga oqaaseqaatini allannguuteqartitsinissamut pissutissaqartitsinngillat, kisiannili aamma tusarniaanerup ingerlanera ataqqillugu aningaasartanut killissaliussaq 75 mio. koruuniussasooq tunngavigineqaannarsinnaasimangilaq.

Apeqqu 4:

Saqqummiussinermi ersepoq *"Naalakkersuisut massakkut isumaqartut, 5 mio. koruuninik aningaasaaterqarluni aallartinnissaq naammakkunnaartoq aningaasaateqarfiup siulersuisoqarneranut, aqutsisoqarneranut allaffissornermullu aningaasartuutinut akissat iluanaarutigineqarsinnaanaviangimmata."* (Uanga ersarissaatiga).

Inatsisartut inatsisaat atuuttoq 2008-mi akuerineqarmat tagginneqarpoq 5 mio. koruuninik aningaasaateqaraanni iluanaarutinit aningaasartuutit matuneqarsinnaalluurtut. Taamaakkunnaarsimappat taava pissutaasimassaaq, siulersuisunut, aqutsisunut allaffissornermullu ullumikkut aningaasartuutit 2008-mut naleqqiullugu qaffasinnerulersimasut imaluunniit naatsorsuutigineqarsinnaajunnaartoq naammattunik amerlassusilinnik iluanaaruteqartoqartarnissaa (imaluunniit pissutsit pineqartut tamarmik ataatsikkoornerat pissutaasoq).

Inatsisartut Inatsisaat atuuttoq akuersissutigineqarmat siulersuisunut aqutsisunullu ukiumoortumik ingerlatsinermut aningaasartuutit nalilerneqarput aallaqqaataaniik minnerpaamik ukiumut 450.000 koruuniusassasut. (Tamanna erserpoq inatsisissamut oqaaseqaatini).

Piffissami 2008-miit 2011-mut akinut malinnaatitsilluni naleqqussaaneq Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik naapertorlugu indeks 100-miit indeks 107,9-mut qaffannikuuvoq. Tassa imaappoq, 8 procentit ataatilaarlugit akit qaffapput. Ullumikkut qulannangitsumik naatsorsuutigisariaqarpoq aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiup ingerlannera akitsorsimassasoq 8 procentinik angineramik 2008-misut, inatsisartut inatsisissaat akuerineqarmat.

Iluanaarutit assiganik qaffassappata, Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiup aningaasaatai qaffattariaqarput, akinik malinnaatitsinerup kinguneranik naleqqussaataasut amerlaqataannik, tassani 8 procentinik. Allatut oqaatigalugu aningaasanut killissarittaasoq 400.000 koruuniinnanguanilluunniit qaffassagaluarpat naammattussaapput allaffimmi aningaasartuutitut matussutigissallugit, akit qaffakkiartornerat malillugu

Naalakkersuisut ilisimaneqartutut siunnersuutigaat inatsisip atuutilernerani aningaasat killissaat 75 mio. koruuninut qaffanneqassasoq. Siunnersuutip taamaallaat siunertaripagu, aningaasat nalikilliartornerannik pissuteqartumik allaffissornermi aningaasartuutit qaffannerinnut akissaqarnissaaq, taava 5,4 mio. koruuninut aningaasat killilerneqartuupata naammassimassagaluarpoq.

Inatsisissatulli siunnersuummi aamma eqqarsaatigisariaqarpoq Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiup aningaasaataasa taama annertutigisumik iluanaarutitaqarsinnaajunnaarnerat. Tamatumani assersuutigineqarsinnaapput pappiaqqat nalillit obligationit sivisuumik atasartut erniaavisa ineriartornerat.

2008-mi aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik pillugu inatsisartut inatsisissaat akuersissutigineqarmat, obligationit sivisuumik atasartut ukiumut erniaqartarput 5,7 procentinik. Ullumikkulli 4 procenti ataateqqalaarpaa. Tassa imaappoq erniaat 30 procentit missaanni appariarsimapput.

Tamatuma Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiup iluanaarutissaanik isumalluarpal-laarunnaartitsisariaqarunaraluarpoq. Iluanaarutit allaffissornermi aningaasartuutitut akil-iutigissallugit naammassappata, aningaasaatit minnerpaaffiaat 30 procentinik qaffattariaqaraluarpoq tassa aningaasat 1.620.000 koruunit amerlaqataannik (aamma aningaasartuutit qaffakkiartornerat ilanngunneqassappat).

Aningaasaatit minnerpaaffissaat 5 mio. koruuniusoq 2008-mi Aatsitassarsiornermut aningaasaateqarfiup allaffissorneranut aningaasartuutitik matussutigissalugu naammattut isigineqartoq, taamaasilluni naammakkunnaarpoq. Akit erniallu ineriartornerisa pisariaqartippaat aningaasaat minnerpaaffissaat 6,7 mio. koruuniusariaqartoq.

Naalackersuisulli siunnersuutigaat aningaasaatit 75 mio. koruuninut killilerneqassasut. Taakkualu aningaasaateqarfiup allaffissornermut aningaasartuutaanut naleqqiullugu amerlaneroqaat tamatumalu kinguneranik aamma aningaasaateqarfiup pisariaqanngitsumik aatsitassiornermi isertitassani amerlasuut annaassavai.

Naalackersuisut qinnugineqarput uppersaqqullugu aningaasat killissaat 10 mio. koruuniuppat (GA-p tusarniaanermut atatillugu akissutaani siunnersuutigineqartut) massakkut erniaavi Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfiup aningaasartuutaanut matussutigissallugit naammassagaluartut.

Akissut:

Aningaasartanut killissaliussap 10 mio. koruuninik annertussuseqartup aningaasaateqarfiup aningaasartuutaannut qularnaarisinnaanissamut naammattumik iluanaaruteqarfiusinnaanissaanut qularnaarisinnaassasut naatsorsuutigineqarsinnaanersoq Naalackersuisut uppersarsinnaangilaat, tamanna aktianut obligationinullu niuerfimmi ineriartorneq Naalackersuisut siumut eqqoriarsinnaagaat piviusumik isumaqassamat.

§ 27 naapertorlugu aningaasaateqarfiup aningaasaataasa inissinneranni, toqqissimanartumik qularnaveeqquteqarnissap aammalu sapinngisamik annertunerpaamik iluanaaruteqarnissap anguneqarnissaa siulersuisut qulakkeertussaavaat. Aningaasaliinerup isikkussaa, ilanngullugu annaasaqarsinnaanerup iluanaaruteqarnissallu akornanni oqimaalutaanissaq siulersuisut akisussaaffigisussaavaat. Annaasaqarsinnaaneq annertusippat imaluunniit annertuppat, iluanaarutissat qaffassasut imaluunniit qaffasissasut piumasaqaatigineqartussaammat, annaasaqarsinnaaneq iluanaaruteqarnissarlu nal-inginnaasumik ataqtigiittarput. Taamaattorli naatsorsuutigineqartariaqarpoq siulersuisut, pingaartumik aningaasaateqarfiup pilersinneqareernerata kingorna ukiumi siullermi, qularnaveeqquteqarnissap qaffasissuunissaa pingaartittussaavaat, taamaalillutillu annertuumik iluanaaruteqarnissaq anguniartussaaganu. Suliaqarnermi tamanna isumaqarpoq pingaartumik obligationinut qularnaatsunut inissiisoqassasoq, aammalu maannakkut erniat annertussusaat malillugit 2 – 3 %-imik iluanaaruteqassasoq naatsorsuutigineqassalluni.

Aningaasartat minnerpaamik 450.000 koruuniusut qanoq nassaarineqarsimanersut aallaqaammut naatsorsuinerit nassaariarnerat ajorluartumik iluatsissimanngilaq. Taamaattorli inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini allassimavoq, 400 mio. koruunit inorlugit kaaviiaartitaqarnermi siulersuisut aningaasarsiaqartinneqarnissaannut malitarsissat atuuttut malillugit siulersuisuni siulittaasumut ukiumut 70.000 koruuniusoq, aammalu siulittaasup tullianut aamma siulersuisuni ilaasortat sinnerinut ukiumut 35.000 koruuniulluni. Tamanna siulersuisunut aningaasarsiaqartitsinermuinnag ukiumut 210.000 koruuninik aningaasartuuteqartitsisussaavoq. Tassunga ilanngunneqassapput allattoqarfimmut aningaasartuutit, ilanngullugit pisortaq aamma sulisut ataaseq arlallilluunniit (ilimanarluni ullup ilaannaa sulisussat), allattoqarfimmik pilersitsineq ingerlatsinerlu, kukkundersiuisumut aamma aningaasaatinik ingerlatsisumut aningaasartuutit

il.il. Aningaasaatinut tunngaviusut annikippata, aningaasaatinik ingerlatsisumut (-isunut) aningaasartuutit annertujaartussaapput. Taamaattumik ukiumi siullermi aningaasaatinut tunngaviusut killeqartuinnaaneranni ingerlatsinermut aningaasartuutit ataatsimut katillugit minnerpaamik 1,0 mio. koruuniussasut missiliorneqarpoq. Aningaasaatinut niuerfimmi maannakkut iluanaarutit annertussuseqartinneqarneranni, ingerlatsinermut aningaasartuutit kisiisa matussusernissaannut minnerpaamik 20 - 30 mio. koruuninik aningaasaatinut tunngavissaqartariaqarpoq.

Aningaasaateqarfimmi siulersuisuni ilaasortat piginnaaneqarnissaannut inatsit anner-tuumik piumasaqaateqarpoq. Taamaalillutik siulersuisut ataatsimut katillutik inatsisitigut pissutsit, aningaasaatinik ingerlatsineq aamma aningaasaliisarneq kiisalu aatsitassar-siorluni misissuinermut piaanermullu tunngatillugu aningaasaqarnikkut inuussutissar-siornikkullu pissutsit pillugit qaffasissumik ilisimasaqartussaapput. Siulittaasumut siuler-suisunullu ilaasortanut aningaasarsiarititassat, siulersuisunut pikkorissuseqarluartunut aningaasarsiaqartitsisarnermut niuerfimmi annertussuseritinneqartartunut assigutinnik-kaanni, siulersuisunik piginnaanerisassanut piumasaqaatinik naammassinnissin-naasunik nassaarniarnissaq ajornakusoorsinnaavoq. Taamaattumik nassuiaatini siuler-suisunut aningaasartuutitut missiliuinerit atorsinnaajunnaarsimassasut ilimagisariaqar-poq, taamaattumillu aningaasarsiat siulittaasumut 70.000 koruuninit aammalu ilaasortat sinnerinut 35.000 koruuninit qaffasinnerungaatsiassasut ilimagisariaqarluni. Tassunga atatillugu naatsorsuutigineqartariaqarpoq siulersuisunut ilaasortat piginnaanerisassa-anut piumasaqaatit suli annertusiarortussaasut, takuuk assersuutigalugu anin-gasaqarnermut suliassaqarfimmi siulersuisunut piumasaqaatit annertusiarortnerat.

Ingerlatsinermut aningaasartuutit ataatsimut katillugit siuliani missiliuinermit 1,0 mio. koruuniusumit qaffasinnerungaatsiarnissaat piviusumik aarlerinaateqarpoq, tassani an-ner-tussuseq 2,0 mio. koruunit tikillugit piviusorsiornerusoq paasinarsisinnaalluni.

Taamaattumik aningaasaateqarfiup aningaasaataannit iluanaarutit ingerlatsinermut an-ingaasartuutit kisiisa matussusersinnaaginnarnagit, aamma taakkuninnga annertuner-unissaat annertuumik qulakkeerneqartussanngorlugu annertussuseqalersillugu, anin-gaasartassanut killissaliussat qaffanneqarnissaat Naalakkersuisut kissaatigisimavaat, taamaalilluni aallaqqaataaniit Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfimmi ingerlatsiner-mut piujuartussamik tunngavissaqarnissaa qularnaarneqassalluni. Aamma aatsitassar-siornermit isertitat aningaasaateqarfimmik aallartitsisussaasut ataasiaannartumik taamaallaat pisuusut, imaluunniit isertitat ilai "atortutigut pigisaasut", piviusumik iluanaa-riteqarfiunatik paasinarsissagaluarpat. Kalaallit Nunaat nunatut aatsitassarsiorfittut ingerlalluurtutut inississimatinnagu, ukiumoortumik aningaasaateqarfimmut anin-gaasanik nutaanik takkuttoqartassasoq qulakkeerneqarsinnaanngilaq.

Apeqqu 5:

Aningaasap nalikilliarortnera, aningaasartuutit qaffakkiarortnerat il.il. eqqarsaatigalgu-it inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut qanoq kinguneqassava, namminersorlutik oqartus-sat ingerlatsinermut aningaasartuutaat ukiumut imaaliallannerinnakkut 75 mio. koruun-inik qaffanneqartuuppata, soorlu uani siunnersuummi taamatut tunngaviusumik eqqar-sartoqartoq? Apeqqu tunngaveqarpoq Aningaasarsiornermut Siunnersuisoqatigiit aamma Akileraartarnermut Tungiuinernullu Isumalioqatigiisit innersuussutaannik, ta-akku tamarmik siunnersuutiginiuummassuk pisortat ingerlatsinermut aningaasartuu-taasa ikilisarneqarneqartariaqartut.

Akissut:

Ingerlatseqatigiiffinit akileraarutinit isertitat akitsuutillu Namminersorlutik Oqartussani ulluinnarni ingerlatsinermut ilaatinneqassasut siunertaanngilaq. Aningaasarsianit akileraarutinit aamma pilersuisunit ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutinit isertitat 2010-imi aamma 2011-imi Cairn-ip misissuilluni qillerinerisa malitsisisaannik immikkut isertitarineqartut, Aningaasanut inatsimmi ilanngunneqanngillat, pissutigalugu taakkua annertussaat Aningaasanut inatsisip akuerineqarnerata nalaani ilisimaneqanngimmata.

Peqatigisaanik erseqqissassavara isertitat 75 mio. koruuninik ikinnerusut ingerlatsinermut aningaasartuutitut annertunerulersunut atorineqarnissaat Naalakkersuisut inassutigisinnaanngimmassuk. Inassutigineqarpoq isertitat ileqqaarneqassasut imaluunniit ataasiartumik aningaasaliinernut, siunissami aningaasaqarnerup patajaatsuunissaanik tunngavissiisunut atorineqassasut.

Taamaakkaluartoq isumaqartoqanngilaq Namminersorlutik Oqartussat aningaasartuutaasa tassanngannaq 70 mio. koruuninik annertunerulernerat aningaasat naleerukkiartornerisa ineriartorneranut aammalu aningaasartuutit tatisimaneqarnerannut anner-tuumik sunniuteqassasoq. Namminersorlutik Oqartussat 2012-imut Aningaasanut inatsimmi isertitaat missingersorneqartut ataatsimut katillugit 6,4 mia. koruuninik annertussuseqarput. Allannguut 70 mio. koruuninik annertussuseqartoq 1,1 %-imik naleqarpoq.

Namminersorlutik Oqartussat aningaasartuutaat Inatsisartunit ukiumoortumik Inatsisartut aningaasanut inatsisaanni aalajangersarneqartarput, taamaattumillu Kalaallit Nunaanni Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik pillugu inatsimmi atuutsitsilernissamut aalajangersakkat allannguuteqartinneranni, aatsitassarsiorluni ingerlatanit isertitat qaffasinnerulersut nunap karsianut nakkartinneqartussaanerannut ataqatigiinngilaq. Taamaalillutik Inatsisartut ukiumoortumik Inatsisartut aningaasanut inatsisaannik akuersinermi, aningaasaqarnermut politikkip amerlanerussuteqartut tapersorsinnaasaasa piviusunngortinneqarnissaa qulakkeersinnaavaat.

Apequt 6:

Aningaasaqarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit inatsisissatut siunnersuutip aningaasatigut kingunissai pillugit nammineerlutik oqaaseqaateqarnissaat akuersissutigineqarnikuua? Taamaattoqarsimangippalli Naalakkersuisut ataani atsiortutut – isumaqarpat angisuumik iluaqusiissasoq, Siunnersuisoqatigiit oqaaseqartinneqarnerat aammalu tamatumanga tamanut saqqummiussaqaarneq Inatsisartuni suliluunniit siullermeerisoqanngitsoq? Aamma Naalakkersuisut – siunnersuisoqatigiit isumaqassagaluarpata siunnersuut kalaallit nunaata aningaasarsiorneranut iluaqusiinaviannngitsoq – siunnersuutip utertinnissaa eqqarsaatigisinnaavaat?

Akissut:

Aningaasaqarnermut Siunnersuisooqatigiit inatsisissatut siunnersuummut tusarniaanermut nittartakkami tusarniaassutigineqarluni inissinneqartumut tusarniaanermut akisuteqaateqarnissamut allatullu periarfissaqarsimapput. Allani tusarniaanissaq naatsorsuutigineqanngilaq.

Apeqquut 7:

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermulu Ataatsimiititaliami ilaasortaanera tunngavigalugu UKA 11-mi ataani allassimasumut 2012-mut aningaasanut inatsisissap aappasaaneernerani isumaliutissiisummik allaqataavunga:

" Inatsisissatut siunnersuummik UPA 12-imi suliarineqartussamik sulissutiginnittoqartoq ataatsimiititaliamit maanna paasineqarpoq, taamaalilluni aatsitassarsiornermit isertitat ullumikkut killigitinneqartumit 5 mio. kr.-init amerlaneruppata aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik aatsaat

atuutilersinnaalluni (Apeq. 11.7d aamma apersuinermi apeq. 7b). 2010-mi aatsitassarsiornermit isertitat 2.94 mio. kr.-iusut Naalakkersuisut akissutaanni allassimavoq. Taamaalillutalu 5 mio. kr.-it taakku qanilliarorpagut. Aamma allassimavoq uuliaarluernermi salitutunik minnerpaamik 20 mio. kr.-inik naleqartunik Namminersorlutik Oqartussat 2012-imi tunineqassasut. Atortulersuutit taakku nalingat aatsitassarsiornermi isertitatut isigineqartoq oqaatigineqarpoq, taamaattumillu maleruagassat maannatut itsillugit aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik 2012-imi atuutilersussatut naatsorsuutigineqarluni.

Suliamut inaarutaasumik isummertinnani inatsisissatut siunnersuutip tamatuma saqqummiunneqarnissaa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit utaqqqaarneqarumavoq. Inatsimilli suliaqarneq aallartinneqartinnagu uuliaarluernermi salitut pillugit ajornartorsiut allatut aaqqinneqarsinnaannginnersoq isumaliutigineqaaqartariaqarpoq. Taamatuttaaq aningaasat killigitinneqartut allanngortinneqarnissaannik aalajangerneq sukumiisumik isumaliutiginneqaaarluni aatsaat pisariaqarpoq, tassanilu nunap aningaasaqarnerani taamatullu kinguaariit agguataarneqarneranni pissutsit ilanngunneqartariaqarlutik. Piffissamut sivikitsumik isigaluni Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsinermit tapiisutinullu aningaasartuutaasa amerlineqarnissaat siunertariinnarlugu aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik pillugu inatsimmik allannguneq ungasissoq isigalugu aningaasaqarnikkut attassisinnaanitsinnik ajornartorsiutit eqqarsaatigalugit assut eqqarsarnartogassaaq. "

Qulaani issuarneqartut tunngavigalugit Naalakkersuisut sunik suliniutinik isumaliutersuutinillu aallartitsippat – aamma qaqugu ? Akissummi minnerpaamik Naalakkersuisut sulinerminni allattugaataanik issuaanertalerlugit apuuteqquneqarpoq aamma eqqarsaatitut ilannguteqquneqarput qulaani issuaanerit ataaticut titarnillit.

Akissut:

Assersuutigalugu atortut sinerissamut agguataarneqassasut taamaalillutillu najukkami upalungaarsimanermit ilaalissasut imaluunniit atortut Imaani sakkutuunut tunniun-

neqassasut, assigiinngitsut tungaanniit siunnersuutinik saqqummiussisoqartarsimavoq. Namminersorlutik Oqartussat uuliakoornermik akiuiniarnermut atortunik tiguisinnaansaannut piumasaqaataavoq, taakkua ilaatigut siunissami misissuilluni qillerinerni Cairnip uuliakoornissamut upalungaarsimaneranut ilaatinneqarsinnaassasut, taamaattumik aaqqiissutissatut toqqarneqartumi pissutsit taakkua naammassineqarsinnaasussaapput. Aamma tamatumunnga taarsiullugu Cairnip atortut Imaani sakkutuunut naalagaaffik aqputigalugu tunniutissagai Namminersorlutik Oqartussat isumaliutersuutigisimangilaat.

Kalaallit Nunaanni uuliakoornissamut upalungaarsimanermit nunami namminermi ingerlatseqatigiiffimmik pilersitsinissamut aallarniutaasumik tunngavissaqalernissaq, Namminersorlutik Oqartussat uuliakoornermik akiuiniarnermut atortunik tiguisinnaanut siunertaavoq. Upernaakkut ataatsimiinnissami upalungaarsimanermit ingerlatseqatigiiffik Greenland Oil Spill Response A/S pillugu inatsisissatut siunnersuut suliarineqartussaavoq. Uuliasiorluni misissuinermit atatillugu najukkani kaaviiartitsinermit suliffisanillu pilersitsinissaq siunertaavoq. Aallarniutaasumik pingaaruteqarpoq ingerlatseqatigiiffiup pisortanit pigineqartuunissaa, kisiannili siunissami ingerlatseqatigiiffiup tamakkiisumik ilaannaasumilluunniit namminersortunit tiguneqarnissaa siunertaavoq.

Allannguut tunngavissanut nunami namminermi aningaasaqarnermit imaluunniit kinguaariit agguataarnerannut tunngasunut sunniuteqarnerlussasoq naatsorsuutigineqanngilaq, pissutigalugu allannguummi Namminersorlutik Oqartussat piffissami qanittumi ingerlatsinermit imaluunniit tapiissutinut aningaasartuutaasa annertusinissaannut periarfissiisoqarnissaa siunertarineqanngimmat.

Tusagassiutitigut nalunaarummi "Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik isumatusaarluarneruvoq" 28. marts 2012-imeersumi issuaaneq matuma kingulianiittoq allassimavoq.

"- Peqatigisaanik erseqqissassavara isertitat 75 mio. koruuninit annikinnerusut ingerlatsinermit aningaasartuutitut annertunerulersunut atornianninnatsigu. Isertitat ileqqaarneqassapput imaluunniit siunissami aningaasaqarnikkut attasissinnaanermik tapersiisussanik, ataasiartumik aningaasaliissutitut atorneqasallutik – ingerlaqqilluni oqarpoq Ove Karl Berthelsen."

Apeqput 8:

Apeqqummi siuliani uuliarluinermit akiuiniarnermi atortut pillugit issuagaq qitiulluinnarpoq. Ataatsimiititaliami suliarineranut atatillugu ilanngutami agguanneqartumi soorlu saqqummertoq tigussaasumik pineqarpoq, Cairnip uuliarluarnermit akiuiniarnermi atortunik 20 mio. koruuninik nalilinnik Namminersorlutik Oqartussanut tunniussiniartooq. Taakku atortut nalingi aatsitassarsiornermi isertitatut isigineqartussaammata, tunniusinerup kingunerisinnaavaa, aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik pillugu inatsisip atortussanngornissaa, inatsimmi § 50 naapertorlugu. Inatsisissatut siunnersuummi inatsisip atortuulersinnissaanut aalajangersakkamik allanngortitsiniarneq tamatumunnga tunngaveqarpoq.

Kissaatigineqassagaluarpat Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik pillugu inatsit atortussanngortinneqassanngitsooq Cairnip uuliarluarnermi akiuinermit atortunik tunniussaqrnera pissutigalugu, siunnersuummi aaqqiissutissatut taasanut naleqqiullugu

periarfissat allat qinerneqarsimasinnaagaluarput. Periarfissalli allat aamma taakkununga attuumasuteqartunik eqqarsaateqarsimasinnaaneq inatsisissatut siunnersuummi saqqummiunneqartumi taaneqanngillat. Uggornarpoq, inatsisip atortunngortinneqarnissaanut aalajangersakkat allannngortinneqarsimasinnaagaluar mata aningaasamik nalikillisaataanngitsumik aamma pisortat aningaasartuuteqarnerulernerannik kinguneqanngitsumik.

Unga takusinnaavakka periarfissat allat assigiinngitsut:

- a. Naalakkersuisut Cairni isumaqatigiissuteqarfigisimasinnaagaluarpaat, Namminersorlutik Oqartussat uulliarluarnermi akiuinnermut atortut attartussagai soorlu ukiumut 1 mio. koruunimik akiliisarluuni ukiuni tulliuuttuni 20-ni, tamatumalu kingorna Namminersorlutik Oqartussanik pigineqalerlutik (taamaasilluni Namminersorlutik Oqartussat aningaasatigut iluanaarutai ukiunut 20-nut agguarneqarsimasinnaagaluarpoq, taakkulu aatsitassarsiornermi isertitat ukiut 1 mio. koruunit amerlaqatigissagaluarpaat).
- b. Naalakesuisut siunnersuutigisimasinnaagaluarpaat § 50 imm. 1-mi atortuulersitsinissamut aalajangersakkat allallugu inatsit siusinnerpaamik 2013-mi atuutilersinnaasoq, imm. 1-mi oqaaseqatigiit allannguallatsinnerisigut, imatut nipeqalersillugu: *"Inatsisartut inatsisaat atuutilissaaq 1. januar, ukiumi tulliuuttumi Inatsisartut landskarsip naatsorsuutaannik siullermeerluni akuerinninnerannit, tassani ersersinneqassalluni ukiumi naatsorsuuseriffiusumi Namminersornerusut aatsitassanit isertitaat ikinnerpaamik 5 millioner koruuniusimasutut, siusinnerpaamilli 1. januar 2013-mi"* (inatsisip oqaasertanut atuuttunut ilassutaasinnaasoq ataatigut titagaavoq).
- c. Naalakesuisut siunnersuutigisimasinnaagaluarpaat § 50 imm. 1-mi atortuulersitsinissamut aalajangersakkat allallugu inatsit siusinnerpaamik aatsitassarsiornermi isertitat ukiuni tulleriinni 5 mio. koruunit sinnertarsimappatigut atuutilersinnaasoq. Isertitaagallartuinnaat tunngavigalugit aatsitassarsiornermi aningaasateqarfik aallartinneqarpat ajornartor siutaalersussat tamatumani pinngitsoortinneqarsinnaasimassagaluarput.
§ 50-mi imm. 1-mi oqaaseqatigiit imatut nipeqalersinnaagaluarput:
Inatsisartu inatsisaat atuutilissaaq 1. januar, ukiumi tulliuuttumi Inatsisartut landskarsip naatsorsuutaannik tulleriiginnarnik ukiup aappassaanik akuerinninnerannit, tassani ersersinneqassalluni ukiumi naatsorsuuseriffiusumi Namminersornerusut aatsitassanit isertitaat ikinnerpaamik 5 millioner koruuniusimasutut, (inatsisip oqaasertanut atuuttunut ilassutaasinnaasoq ataatigut titagaavoq).
- d. Periarfissat tamaasa atorlugit.

Qulaani taaneqartunik periarfissanik Naalakkersuisut atuinngitsoorsimanerannut pissutaasut nalunaarutigeqquneqarput. Tamatuma saniatigut kissaatigaara ilisimatitsissutigineqassasoq inatsisissatut siunnersuummi allassimasut imaannaanngeqisullu Naalakkersuisut sooq qinersimaneraat, naak allanik pitsaanerusunik periarfissaqaraluartoq.¹

Akissut:

Kisitsisip ataatsip 5-imiit 75-imut allannngortinneqarneranut tunngatillugu ilusiliat siunnersuutigineqarut pisariitsuusut Naalakkersuisut isumaqanngillat. Peqatigisaanik matuma

¹ Tunngaviusumik Naalakkersuisut aamma naalagaaffik siunnersuuteqarfigisimasinnaagaluarpaat namminersornermut inatsit allannngortinneqassasoq, taamaasilluni namminersornermut inatsimmi § 8 imm. 1-2-mi aalajangersakkat allannngortillugit 75 mio. koruuniniik 5 mio. koruuninut. Tamannali Kalaallit Nunaata soqutigisarisinnaangilaa, taamaattumik periarfissaq taanna alaannami-kuuara uani apeqquteqarninni. Naalakkersuisulli iluaqutaasumik inatsisissatut siunnersuummi tamanna periarfissaq sammisimasinnaagaluarpaat.

siuliani siunnersuutit tamaasa atorlugit pisorpassuit allatorneqarsinnaapput, tassani Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiup "aallartinneqarnissaa" pilersinneqarsinnaalluni, kisiannili aningaasaatinut tunngaviusunit iluanaarutit ingerlatsineranut aningaasartuutitut matussusiinnaassanatik. Assersuutigalugu upalungaarsimaneranut atorlut 2012-imi 20 mio. koruunilerlugit tiguneqarpata, isertitalli piviusut 2013-imi 5 mio. koruuniullugik. Taamaalilluni upalungaarsimaneranut atorlut tiguneqarsimasinnaasut naliganit pigisat iluanaaruteqarfiusinnaangillat. Taamaattumik ukioq siulleq Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfimmi ingerlatsineranut aningaasartuutit nunap karsianit 100 %-imik matussuserneqartussaassapput, ukiumilu tullermi iluanaarutit ingerlatsineranut aningaasartuutit ilaminiinnanguinik matussusiinnaassallutik.

Apeqquteqartup siunnersuutaanut (a) Namminersorlutik Oqartussat assersuutigalugu ukiumi 20-imi ukiumut 1 koruunilerlugu uuliakoornermik akiuiniarnermut atorlut attartornissaa pillugu Cairn-imut isumaqatigiissusiornissamut tunngasumut tunngatillugu Naalakkersuisut isumaqarput Namminersorneq pillugu inatsimmi § 7 imm. 2-imi isertitanut nassuiaassutip eqqumaffigineqaqqunissaanut tunngavissaqartut.

Isertitat suussusaat § 7 imm. 2 nr. 1-imi pineqartunut ilaasut tassaapput isertitat suullunniit akuersissutit aalajangersimasut aatsitassanut ikummatissanullu inatsit malillugu tunniunneqarsimasut naapertorlugit tiguneqartartut. Naalakkersuisut isumaqarput isertitanut nassuiaassummi aamma upalungaarsimaneranut atorlut, IBA-mut isumaqatigiissutip misissuinissamut akuersissut aalajangersimasoq naapertorlugu isumaqatigiissutigineqarsimasumut ilaatillugu, akeqanngitsumik tunniunneqarnerat ilaasoq.

Aammattaaq Naalakkersuisut isumaqarluinnarput attartornissamik ilusiliaq siunnersuutigineqartoq Namminersorneq pillugu inatsimmi isertitanut nassuiaassummi uniuiurususaasoq aammalu Namminersorlutik Oqartussat aamma naalagaaffik inatsisip siunertaata naammassineqarnissaa pillugu ataqqeqatigiillutik suleqatigiinnissaat pillugu Namminersorneq pillugu inatsimmi tunngaviusunut akerliusussaalluni.

Namminersorneq pillugu inatsimmi piumasaqaatigineqarpoq Naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisui, isertitanut nassuiaassut malillugu isertitat naatsorsorneqarnerannut tunngatillugu najoqqutassanik attuumassuteqartunik tamanik ingerlaavartumik imminnut paasititassasut. Piviusuunngitsumik 1 koruunilerlugu attartornissamik pissaaffiliilluni upalungaarsimaneranut atorlut nalingisa allangortinnera, eqqortuususaanngilaq aammalu Namminersorlutik Oqartussat tatigeqatigiinnissamut pissaaffianut naapertuuttussaanani.

Taamaattumik Naalakkersuisut naatsorsuutitigut aaqqiiniarnermut siunnersuummi takutinneqartumut akuersisinnaangillat.

Naalakkersuisut isumaqarput Naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisuisa akornanni ataqqeqatigiilluni tatigeqatigiillunilu suleqatigiinnissaq pillugu Namminersorneq pillugu inatsimmi tunngavissarititaasut unioqqutinneqarluinnartussaasut. Tamatumani kingerisaanik danskit naalakkersuisui isertitanut nassuiaassutip isumaqatigiinnitugeqqinnissaanik piumasaqaateqarsinnaalissapput imaluunniit Naalakkersuisut Namminersorneq pillugu inatsimmi § 7, imm. 2-imi isertitanut nassuiaassut malillugu isertitanik naatsorsuinerannut sukannerusumik toqqaannartumik nakkutillilersinnaassallutik.

Naalakkersuisut isumaqarput ilusiliaq toqqarneqartoq, ataasiaannartumilluunniit isertitat annikitsuinnaat Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiup ingerlaannartumik "aallartinneqannginnissaa" qulakkeerniarlugu ajornannginnerpaajullunilu pisariinnerpaajusoq.

Apeqqut 9:

Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermut aningaasaateqarfik ilusilerneqarnikuuvoq norskit aatsitassarsiornermut aningaasaateqarfiattulli. Oqaatigineqarsinnaava, norskit aatsitassarsiornermut aningaasaateqarfianni isertitassat sumut killeqartinneqarnersut imaluunniit aningaasaateqarfinnik ilusilersueriaatsit allat assigusut aallartinneqarnikuuppat? Taava aamma kisitsisut killissatut nalunaarutigineqarsimasinnaasut qanoq annerutigippat kalaallit nunaanni pissutsinut nuullugit?

Akissut:

Naalagaaffiup orsussamut aningaasaateqarfia pillugu inatsit 1990-imi atuutilerpoq. Taanna 2006-imi Lov om Statens Pensjonsfond-imik taarserneqarpoq. § 8-imut nasuiaatini allassimavoq: "Siunnersuutigineqarpoq inatsit Kunngip aalajangiinerani piffissami atuutilissasoq. Naalakkersuisut malittarisassat taakkua malillugit 1. januar 1991 aallarnerfigalugu petroleumsfond pilersinnissaa qinnutiginiarpaat." Akiliutaasut siulliit aatsaat 1996-imi akilernerqarput. 1996-imi akiliutaasut katillugit 46,3 mia. norske koruuniinik annertussuseqarput.

Paasissutissat Ukiumoortumik nalunaarusiami 1998-imeersumi takuneqarsinnaapput, taanna Norges Bank-ip Petroleumsfonden pillugu ukiumoortumik nalunaarusiaannit siulersaavoq. Taanna link-imi uani nassaarineqarsinnaavoq.

http://www.nbim.no/Global/Reports/2000_1999_%201998/1998%20hele.pdf

Kalaallit Nunaanni pissutsinut naatsorsorlugit eqqoqqissaartumik akissuteqarfiginnissaa ajornakusoorpoq.

Piffissami december 1996-imiit december 2011-imut Norgemi atuisunut akinut naleqqersuutit 38 %-imik qaffapput. Taamaattumik 1996-imi akiliutit ullumikkut 63,9 mia. norske koruunit missaannik annertussuseqarput, taakkualu 62,4 mia. danske koruunit naligaat. 1996-imi innuttaasut amerlassusaat, 1996-imi BNP, 1996-imi uuliasiorluni ingerlatanit isertitat, ataatsimut katillugit naalagaaffiup missingersuutaannut naleqqiullugit akiliutit annertussusaat imaluunniit allat aallaavigineqarnersut apeqquataalluni, inerniliussat assigiinngitsorujussuit saqqummerput. Assersuussineq taamaattoq, sunaluunniit aallaavigineqaraluarpat, piviusumik isumaqartussaangilaq. Assersuutigalugu 1996-imi innuttaasut amerlassusaat aallaavigineqarsimappat, Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiinut akiliutit siulliit 62,4 mia. koruunit 1,27 %-erisussaassavaat, taakkualu kalaallit akiliutaasa siulliit 792 mio. koruuniunerannik naleqarput. Tassa imaappoq aningaasartanut killissaliussat 75 mio. koruuniussasut siunnersuuteqarnermit quleriaat sinnerlugu qaffasinnerullutik. Kisianni siusinnerusukku oqaatigineqareersutit, Kalaallit Nunaanni pissutsinut naleqqussarlugu naatsorsuinissaaq isumaqanngilaq.

Apeqqut 10:

Inatsisissatut siunnersuut Sermitsiaq nr. 10-mi 9. Marts 2012-mi saqqummersumi sammineqarpoq. Qupperneq 12-13-mi ilaatigut allaaserisaq imatut qulequtalik takusasaavoq: *"Namminersorlutik Oqartussat pisuussutit kingunipiloqarnissaannu8t illersor-niarput"*. Qulequtaaqqatut allanneqarpoq " aatsitassiornermi isertitat amerleriaataat aningaasaateqarfimmut qilersorneqassapput inuussutissarsiortut unammillersinnaassusaat illersorumallugu, siunnersuuteqarput naalackersuisut".

Tamanna tunngavigalugu makku ilisimatitsissutigeqquneqarput:

- a. Naalackersuisut ataani atsiortoq isumaqatigaat, qulequtsiunneqartoq kukkunerummat eqqorranilu, tassami eqqartorneqanngimmat 70 mio. koruunit allat aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfimmut qilersorneqassasut, pineqarlunili 70 mio. koruuninik ikinnerusut aningaasaateqarfimmut qinersorniarneqartut?
- b. Aamma Naalackersuisut ataani atsiortoq isumaqatigaat, kukkunerummat eqqorranilu allaaserisami oqaatigineqarmat, " *anigaasanit sulii ikinnerusut landskarsimut isaajumaartut kinguaariit maannakkut piusut atugassaattut, sualummik guulti qernertoq nunap iluaniik anialissagaluarpat.*" siunnersuutip sunniutaa killormoorluinnarmat, tassalu siunissami qaninnermi Landskarsimut nakkartartussat amerlanerussapput maannakkut kinguaariit inuusut iluaqutissaannik, kinguaariit tulliuttut minillugit?
- c. Naalackersuisut sulissutigini kuuuat allaaserisamut kukkusumut naqqiissuteqar-toqarnissaa?
- d. Taamatut pisoqarsimanngippat: Naalackersuisut – ataani atsiortutulli – isumaqarpat, uggornassasoq, aatsitassarsiornerup iluani aningaasarsiorneq pillugu inuiaqatigiit kukkusumik isumaqalissappata taava aamma Naalackersuisut pilersaaruteqarpat tamanna tunngavigalugu allaaserisami kukkusumik paasisutis-siisimaneq iluarsiiviginiarnarlugu?

Akissut:

a. pillugu

Naalackersuisut Sermitsiami ilanngussaq allatarinngilaat, kisiannili ilaatigut tusagassiuutitigut nalunaarut "Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik isumatusaarluarneruvoq" 28. marts 2012-imeersoq innersuussutigissallugu.

b. pillugu

Imm. a.-imut akissut takuuk.

c. pillugu

Tusagassiuutitigut nalunaarummi "Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik isumatusaarluarneruvoq" 28. marts 2012-imeersumi ataqatigiinnerit eqqortut erseqqissarneqarput.

d. pillugu

Imm. c.-imut akissut takuuk.

Apeqquut 11:

Apeqquummi siulianiittumi taaneqartumi aviisimi allaaserisami Aatsitassanut Naalackersuisoq issuarneqarpoq oqarsimanerarneqarluni, 5 mio. koruunit aningaasartaliunneqarsimasut ikippallaartut, matuma pineqarmata *"isertitat nunap pisuussutaaninngaanneersut uninngasussat kinguaariinnullu tullernut erniorlutik"*. Upperiuminaatsippara, Naalackersuisunut ilaasortap taamatut oqarsimanissaa, taamaassimappat, Naalackersuisunut ilaasortap inatsisissatup siunnersuutip kingunissaalu paasisimanaviannngimmagit,

taamaattumik aamma qularaara taamaattoqarsimanissaa. Inuiaat inatsisissatut siunnersuut pillugu eqqortunik paasissutissinneqarnissaminnik piomasaqarnerat kiisalu inuiaat Naalakkersuisunut tatiginniinnarnissaat pillugu, taamaattumik Naalakkersuisut qinnuigakka uppernarsassagaat, naqqiissut nassiuuneqarumaartoq.

Akissut:

Tusagassiuutitigut nalunaarut "Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik isumatusaarluarneruvoq" 28. marts 2012-meersoq innersuussutigineqarpoq

Apeqquut 12:

Ilumuunngilluinnartutut oqaatigineqarsinnaava inatsisissatut siunnersuummut tunuliaqutaasoq tassaammat namminersorlutik oqartussat piffissami qaninnerusumi ingerlatsinermit aningaasartuutunik qaffaanissaanut politikkikkut kissaateqarneq siunertaralugu politikkikkut suliniutinik aallartitsinissaq imaluunniit siunertaralugu – aningassarsiornikkut innersuussutigineqartunut tamanut akerliusumik – sipaaruteqarusunnginneq aamma inatsisissatut siunnersuummi inatsimmut allamut ingiaqatigiisitsinissamut tunngavilersuutigineqartut tassaaginnartut pereersunut patsisissarsiuineq aamma/imaluunniit politikkikkut kusassaaneq? (apeqqut akeqquneqarpoq Inatsisartut Inatsisaanni nr. 6-mi 13. maj 1993-meersumi § 6 imm. 2 ataqqillugu.)

Akissut:

Siunnersuummut tunngavilersuutaasoq matuma siuliani allassimavoq.

Aammalu oqaatigineqassaaq Nunap karsiata aningaasartuutai isertitaalu ukiumoortumik Inatsisartut aningaasanut inatsisaanni aalajangersarneqartarmata.

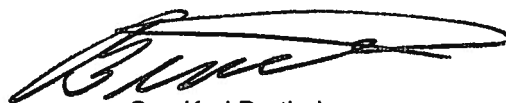
Apeqquut 13:

Naalakkersuisut, ataani atsiortutulli eqqarsarluareerlutik isumaqarpat, apeqqummi ajornartorsiutit taakkartorneqartut pissutissaqalersitsisut inatsisissatut siunnersuummik tunuartsinissamut imaluunniit inatsisissatut siunnersuutip allannguutissaanik saqqummiussinissamut kiisalu minnerunngitsumik nutaamik, eqqortumik saqqummiinissamut pissutissaqartoq?

Akissut:

Naalakkersuisut isumaqanngillat apeqqummi apeqqutit apeqqutigineqartut allannguuteqartitsinissamut pissutissarsititsinngitsut.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Ove Karl Berthelsen